

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-216 (Özelleştirme)
Karar Sayısı : 13-03/21-13
Karar Tarihi : 10.01.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Mehmet Akif KAYAR, Cemal Ökmen YÜCEL, Emine TOKGÖZ,

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Ziya Gökalp Cad. No:80 06600 Kurtuluş/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranında hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi kapsamında hisse devir işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 29.11.2012 tarih ve 10025 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 07.01.2013 tarihi itibarıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 07.01.2013 tarih ve 2012-1-216/ÖN sayılı Özelleştirme Nihai İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; dosya konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (1998/4 sayılı Tebliğ)" kapsamında izne tabi olduğu; teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bildirim Konusu İşlem

- (4) Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi süreci, Yüksek Planlama Kurulunun 17.03.2004 tarih ve 2004/3 sayılı kararı ile kabul edilen ve Türkiye dağıtım şebekesini "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi" (Strateji Belgesi) çerçevesinde devam etmektedir. Strateji Belgesi ile Türkiye dağıtım şebekesi; coğrafi yakınlık, yönetsel yapı, enerji talebi ve diğer teknik/mali etkenler dikkate alınarak 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür.
- (5) Bu çerçevede, devre konu Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (Boğaziçi) için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından 2010 yılında özelleştirilmek üzere ihaleye çıkılmış ve anılan işleme Rekabet Kurulunun 16.12.2010 tarih ve 10-78/1645-609 sayılı kararı ile izin verilmiş, ancak söz konusu ihale daha sonra iptal edilmiş ve bu dosya konusu işlem için ÖİB tarafından yeniden ihaleye çıkılmıştır.
- (6) Bu defa ÖİB'in, Boğaziçi'nin %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi amacıyla açılan ihaledeki teklif sahiplerine ilişkin yazısında, Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK)'na sunulmasına karar verilen teklif sahiplerinin;

13-03/21-13

- Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubu (Cengiz Kolin Limak OGG)
- Park Holding A.Ş. (Park)
- Elsan-Tümaş-Karaçay Ortak Girişim Grubu (Elsan Tümaş Karaçay OGG)

olduğu belirtilerek konuya ilişkin değerlendirmelerin yapılması talep edilmiştir. Bildirim formlarındaki eksikliklere ilişkin yazılar ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan talep edilen bilgiler en son 07.01.2013 tarihinde Kuruma intikal etmiştir.

G.2. Devredilen: Boğaziçi

- (7) Boğaziçi'nin dağıtım bölgesi, 8,7 milyon nüfus ile İstanbul ilinin Avrupa yakasını kapsamaktadır. Boğaziçi'nin 2011 yılındaki cirosu (.....) TL olarak gerçekleşmiştir. Elektrik dağıtım özelleştirmelerine ilişkin olarak daha önceki Kurul kararlarında hakim durum değerlendirmelerinde gösterge olarak ele alınan "dağıtım şirketleri tarafından yapılan satışlara" ve dağıtım şirketlerinin bu tanım kapsamındaki paylarına ilişkin EPDK'dan alınan güncel veri ile oluşturulmuş olan tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 1: Elektrik dağıtım şirketlerinin sattıkları enerji ve payları (2011)

Şirket Adı	Satılan Enerji (kWh)	Pay (%)
AKDENİZ	(.....)	(.....)
AKEDAŞ	(.....)	(.....)
ARAS	(.....)	(.....)
AYDEM	(.....)	(.....)
AYEDAŞ	(.....)	(.....)
BOĞAZIÇI	(.....)	(.....)
ÇALIK YEŞİLİRMAK	(.....)	(.....)
ÇAMLIBEL	(.....)	(.....)
ÇORUH	(.....)	(.....)
DİCLE	(.....)	(.....)
ENERJİSA BAŞKENT	(.....)	(.....)
FIRAT	(.....)	(.....)
GEDİZ	(.....)	(.....)
KCETAŞ	(.....)	(.....)
MERAM	(.....)	(.....)
OSMANGAZİ	(.....)	(.....)
SEDAŞ	(.....)	(.....)
TOROSLAR	(.....)	(.....)
TREDAŞ	(.....)	(.....)
ULUDAĞ	(.....)	(.....)
VANGÖLÜ	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	100

- (8) Strateji belgesi uyarınca Boğaziçi'nin özelleştirilmesinde İşletme Hakkı Devrine Dayalı Hisse Satışı modeli uygulanacaktır. Bu modele göre, ihaleyi kazanan şirket ilgili dağıtım bölgesindeki elektrik dağıtım lisansına ve dağıtım varlıklarının işletme hakkına tek başına sahip olacak; bununla birlikte işletme hakkını devraldığı dağıtım tesisleri ile bu tesislerin kullanımı açısından zorunlu unsur teşkil eden varlıkların mülkiyeti TEDAŞ bünyesinde kalmaya devam edecektir. Bu çerçevede, hisselerinin tamamı blok satış yöntemiyle satılacak olan Boğaziçi'nin faaliyetlerini devam ettirebilmesi için aşağıdaki unsurlar ön plana çıkmaktadır:

- EPDK tarafından verilen 30 yıl süreli dağıtım ve perakende satış lisansı¹ (2006 ila 2036 yılları arası),

¹ Dağıtım ve perakende satış faaliyetleri 01.01.2013 tarihinden itibaren ayrıştırılmış şekilde yürütülecek olup hâlihazırda ayrıştırma faaliyetleri hazırlıkları devam etmektedir.

13-03/21-13

- 2012 yılı sonuna kadar devam eden Elektrik Satış Sözleşmeleri ile bu anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülükler,
- TEDAŞ ile Boğaziçi arasındaki İşletme Hakkı Devri Sözleşmesi (2006 ila 2036 yılları arası) ile bu anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülükler.

G.3. Teklif Sahipleri

G.3.1. Cengiz Kolin Limak OGG

- (9) Dosya mevcudu bilgilere göre, Cengiz Kolin Limak OGG tarafından, bildirim konusu özelleştirme ihalesi sonucunda ÖYK tarafından satışın Cengiz Kolin Limak OGG'ye yapılmasına karar verilmesi halinde, sermayesinin %51'ini bu OGG'nin oluşturacağı bir anonim şirketi kurulacak ve hisse satış sözleşmesi bu anonim şirket ile ÖİB arasında imzalanacaktır.
- (10) Cengiz Kolin Limak OGG üyeleri %33'er hisse oranı ile Cengiz İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Cengiz), Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kolin), Limak İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Limak) olup, söz konusu ortak girişim tam işlevsel, yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişimdir. Rekabet hukuku anlamında bir ortak girişimin bir devralma olarak değerlendirilmesi için ilgili ortak girişim taraflarının ortak kontrol sahibi olması ve ortak girişimin tam işlevsel olması gerekmektedir. Tam işlevsellik için ise ilgili ortak girişimin operasyonel anlamda ortaklardan bağımsız faaliyette bulunabilmesi ve faaliyetlerini kalıcı olarak gerçekleştirebilecek derecede kaynaklara (sermaye, insan kaynağı vs.) sahip olması gerekmektedir.
- (11) Cengiz Kolin Limak OGG tarafından Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. (Akdeniz)'nin özelleştirilmesine ilişkin Kasım 2012 ihalesine ilişkin yapılan bildirim kapsamında² gönderilen taahhüt niteliğindeki yazıda da şu ifadeye yer verilmiştir:
- “Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi aşamasında ihalelere Cengiz-Kolin Limak Ortak Girişim Grubu ortakları münferiden ya da farklı ortaklıklar kurmak yahut da bir başka teşebbüs veya ortaklığa hissedar olmak suretiyle teklif verilmeyecek ve ayrıca bir ihalenin Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubu lehine sonuçlanması halinde ilgili elektrik dağıtım şirketlerinin ve EPDK tarafından yayımlanan Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerinin Hukuki Ayrıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde kısmi bölünme ile kurulmuş/kurulacak olan perakende şirketlerinin faaliyetleri Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubu tarafından (Alarko-Cengiz ortaklığı hariç olmak üzere) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. Maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında ortaklardan bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getiren bir organizasyon ve yönetim yapısı içinde yürütülecektir. Bu yükümlülük geçmişe dönük olarak Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. için de geçerlidir.”*
- (12) Aşağıda da yer verilecek Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş., Cengiz Kolin Limak OGG tarafından kontrol edilmekte olup mezkur teşebbüs Akdeniz'in özelleştirilmesi işleminde de ortak bir kontrol yapısı çerçevesinde teklif verilmiştir ve ilgili işleme -teşebbüs tarafından sunulan ve yukarıda yer verilen taahhüt çerçevesinde- Rekabet Kurulu tarafından izin verilmiştir. Anılan dağıtım şirketlerinin hâlihazırda tam işlevsel teşebbüs niteliğinde olup piyasada faaliyet göstermesi hususu yukarıda alıntılanan taahhüt niteliğindeki yazı ile birlikte değerlendirildiğinde yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişimin gereklerinden ortak kontrol ve tam işlevsellik kriterlerinin Cengiz Kolin Limak OGG açısından sağlandığı görülmektedir.

² 06.12.2012 tarih ve 12-62/1632-597 sayılı Rekabet Kurulu kararı.

13-03/21-13

- (13) Cengiz Kolin Limak OGG'nin elektrik dağıtım özelleştirmelerinde bugüne kadar gerçekleştirdikleri devralmalara aşağıda yer verilmiştir.

G.3.1.1. Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş. (Uludağ)

- (14) ÖYK, 24.06.2010 tarih ve 2010/42 sayılı kararı ile Uludağ'ın TEDAŞ'a ait %100 oranındaki hissesinin Limak'a satılmasını onaylamıştır. Limak, Kolin ve Cengiz ortaklığında kurulan Uluğ Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş. (Uluğ Enerji) tarafından devir işlemi 31.08.2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir.³ Uluğ Enerji'nin %99,66 oranında hissesine sahip olduğu Uludağ; Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Yalova illerinden oluşan bölgede elektrik dağıtım faaliyetinde bulunmaktadır.

G.3.1.2. Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. (Çamlıbel)

- (15) ÖYK, 26.07.2010 tarih ve 2010/57 sayılı kararı ile Çamlıbel'in TEDAŞ'a ait %100 oranındaki hissesinin Kolin'e satılmasını onaylamıştır. Kolin, Limak ve Cengiz Holding ortaklığında kurulan Çamlı Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş. (Çamlı Enerji) tarafından devir işlemi 31.08.2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir.⁴ Çamlı Enerji'nin %99,53 oranında hissesine sahip olduğu Çamlıbel; Sivas, Tokat ve Yozgat'tan oluşan bölgede elektrik dağıtım faaliyetinde bulunmaktadır.
- (16) Cengiz, Kolin ve Limak kontrolünde bulunan, elektrik dağıtım ve perakende satış piyasasında faaliyet gösteren Uludağ, Çamlıbel ile Cengiz'in ortak kontrol sahibi olduğu Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. (Meram)'nin enerji satış miktarı ve payları aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 2: Cengiz Kolin Limak OGG ve Cengiz'in kontrol ettiği elektrik dağıtım şirketlerine ait enerji satışları ve payları (2011)

Şirket Adı	Satılan Enerji (kWh)	Satılan Oran (%)
ÇAMLİBEL	(.....)	(.....)
ULUDAĞ	(.....)	(.....)
MERAM	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)

G.3.1.3. Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. (Akdeniz)

- (17) 2010 yılında iptal edilen ihalenin ardından 2012 yılı Kasım ayında yeniden yapılan ihalede Cengiz Kolin Limak OGG, ÖYK'ya en yüksek teklif sahibi olarak sunulmuştur. Akdeniz, 2011 yılında (.....) kWh elektrik enerjisi satışı gerçekleştirmiş, satılan bu enerjinin Türkiye payı ise (.....) olmuştur.
- (18) Cengiz Kolin Limak OGG tarafından ortak kontrol altında bulunan bir diğer şirket ENO Enerji Ortaklığı Toptan Elektrik Satışı A.Ş. (ENO)'dir. ENO, 2011 yılı sonu toplam (.....) kWh elektrik enerjisi satışı gerçekleştirmiş ve bu satışlardan (.....) TL ciro elde etmiştir. Satışı yapılan bu enerjinin Türkiye payı ise yaklaşık %(.....)'dir. Cengiz Kolin Limak OGG'nin ortaklarına ilişkin bilgilere ise aşağıda yer verilmiştir.

G.3.1.4. Cengiz

- (19) 1980 yılından itibaren inşaat sektöründe faaliyet gösteren Cengiz, 2007 yılında tescil edilerek faaliyetlerini enerji, madencilik ve turizm alanlarını da kapsayacak şekilde genişletmiştir. Cengiz'in hissedarları; Mehmet CENGİZ (%(.....)), Ekrem CENGİZ (%(.....)), Ahmet CENGİZ (%(.....)), Şeref CENGİZ (%(.....)), Asım CENGİZ (%(.....)) ve Kazım CENGİZ (%(.....))'dir.

³ Rekabet Kurulunun 26.08.2010 tarih ve 10-56/1070-399 sayılı kararı.

⁴ Rekabet Kurulunun 26.08.2010 tarih ve 10-56/1069-398 sayılı kararı.

13-03/21-13

G.3.1.4.1. Cengiz'in Elektrik Dağıtım Faaliyetleri: Meram

- (20) Cengiz Kolin Limak OGG dışında Cengiz Grubu'nun faaliyet gösterdiği diğer bir elektrik dağıtım şirketi de Meram'dır. Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Aksaray, Konya, Karaman illerinde elektrik dağıtım ve perakende hizmetlerini yürütmek üzere kurulmuş olan Meram'ın %100 hissesi 30.10.2009 tarihinde Cengiz'in %50 ortağı olduğu ALCEN Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş. (Alcen)⁵ tarafından ÖİB'den devralınmıştır.⁶ Meram, 2011 yılında (.....) kWh elektrik enerjisi satışı gerçekleştirmiş; satılan bu enerjinin Türkiye payı ise (.....) olmuştur.

G.3.1.4.2. Cengiz'in Elektrik Üretim Faaliyetleri

- (21) Aşağıdaki tablolarda Cengiz'in aktif ve yatırım aşamasında bulunan elektrik üretim tesislerinin faaliyet durumu, yakıt tipleri, kurulu güçleri, üretim miktarları ve pazar payları sunulmaktadır:

Tablo 3: Cengiz'in Kontrolünde Bulunan Aktif Durumdaki Elektrik Üretim Santralleri

Santral	Yakıt Tipi	Kurulu Güç (MW)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)	Üretim Miktarı (kWh)	Üretim Pazar Payı (%)
Cengiz 132 MW Çift Yakıtlı Kombine Çevrim Santrali	Doğal Gaz, Fuel Oil	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cengiz 240 MW Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali	Doğal Gaz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oymapınar Hidroelektrik Santrali	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eti Alüminyum Termik Kojenerasyon Santrali	Kömür, Kojenerasyon	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Murgul Hidroelektrik Santrali	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	-	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 4: Cengiz'in Yatırım Aşamasındaki Elektrik Üretim Santralleri

Santral	Yakıt Tipi	Planlanan Kurulu Güç (MW)	Öngörülen Kurulu Güç Pazar Payı (%)	Planlanan Faaliyete Geçme Yılı
(.....)	Doğal Gaz	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	İthal Kömür	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)

G.3.1.4.3. Cengiz'in Doğal Gaz Dağıtım Faaliyetleri

- (22) Cengiz'in hissedarlarının kontrol ettiği, 2004 yılında lisans almış olan ancak faal olmayan iki adet doğal gaz dağıtım şirketi bulunmaktadır. Bunlardan Samgaz Doğalgaz Dağıtım A.Ş. Samsun ilinde; Selçukgaz Doğalgaz Dağıtım A.Ş. ise Seydişehir ve Çumra bölgesinde doğal gaz dağıtım faaliyeti gerçekleştirmek üzere kurulmuştur.

G.3.1.5. Kolin

- (23) 1977 yılında kurulan Kolin, ulaştırma projeleri, barajlar, sulama sistemleri, arıtma sistemleri, su nakil hatları, boru hatları yapımı, enerji, haberleşme, taşımacılık projeleri

⁵ Diğer önemli ortakları; Eti Alüminyum A.Ş., Alsim Alarko San. Ticaret A.Ş.

⁶ Rekabet Kurulunun 28.10.2009 tarih ve 09-49/1219-307 sayılı kararı.

13-03/21-13

alanlarında mühendislik ve taahhüt faaliyetleri ile iştirak etmektedir. Kolin'in hissedarları; Kolsan A.Ş. (%(.....)), Veysi Akın KOLOĞLU (%(.....)), Celal KOLOĞLU (%(.....)) ve diğer şahıslardan (%(.....)) oluşmaktadır.

G.3.1.5.1. Kolin'in Elektrik Üretim Faaliyetleri

- (24) Kolin'in aktif ve yatırım aşamasında bulunan elektrik üretim tesislerinin faaliyet durumu, yakıt tipleri, kurulu güçleri, üretim miktarları ve pazar payları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

Tablo 5: Kolin'in Aktif Durumdaki Elektrik Üretim Faaliyetlerine İlişkin Veriler (2011)

Santral	Yakıt Tipi	Kurulu Güç (MW)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)	Üretim Miktarı (kWh)	Üretim Pazar Payı (%)
Akköy I	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Akköy II	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	-	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 6: Kolin'in Yatırım Aşamasındaki Elektrik Üretim Faaliyetleri

Santral	Yakıt Tipi	Planlanan Kurulu Güç (MW)	Öngörülen Toplam Kurulu Güç Pazar Payı (%)	Planlanan Faaliyete Geçme Yılı
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Doğal gaz	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	Yerli kömür	(.....)	(.....)	(.....)

G.3.1.5.2. Kolin'in Doğal Gaz Dağıtım Faaliyetleri

- (25) Kolin'in doğal gaz dağıtımını ile iştirak eden iki şirketi bulunmaktadır. Bunlardan İzmirgaz Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (İzmirgaz), İzmir İli ve Tire'de doğal gaz dağıtım faaliyetini gerçekleştirmektedir. İzmirgaz'ın 2011 yılında dağıtımını üstlendiği doğal gaz miktarı (.....) Sm³ ve Türkiye pazar payı %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Kolin'in kontrolündeki ikinci doğal gaz dağıtım şirketi ise Eskişehir bölgesinde dağıtım faaliyetini üstlenen Esgaz Eskişehir Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (Esgaz) olup, Esgaz'ın 2011 yılında dağıttığı doğal gaz miktarı (.....) Sm³ ve Türkiye pazar payı yaklaşık %(.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (26) Kolin'in ayrıca spot LNG ithalatı ve doğal gaz toptan satışı ile iştirak eden Naturgaz Doğalgaz İthalat İhracat San ve Tic. A.Ş. (Naturgaz) unvanlı bir şirketi bulunmakta olup, Naturgaz'ın 2011 yılında sattığı doğal gaz miktarı (.....) Sm³ ve pazar payı % (.....) olarak gerçekleşmiştir.

G.3.1.6. Limak

- (27) Limak, %(.....) hisse oranı ile Limak Holding A.Ş. (Limak Holding) tarafından; Limak Holding ise, Özdemir (%(.....)) ve Bacaksız (%(.....)) Aileleri tarafından kontrol edilmektedir. 1976 yılında Limak İnşaat ile inşaat faaliyetlerine başlayan Limak Şirketler Grubu daha sonra faaliyetlerini turizm, enerji, çimento, teknoloji, havacılık ve gıda sektörlerini de kapsayacak şekilde genişletmiş; 1979 yılından itibaren baraj, sulama tesisleri, boru hatları, arıtma tesisleri, anahtar teslim fabrika ve yol/otoyol işlerini üstlenmiştir.
- (28) Limak'ın aktif ve yatırım aşamasında bulunan elektrik üretim tesislerinin faaliyet durumu, yakıt tipleri, kurulu güçleri, üretim miktarları ve pazar payları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

Tablo 7: Limak'ın Aktif Durumdaki Elektrik Üretim Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler (2011)

Santral	Yakıt Tipi	Kurulu Güç (MW)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)	Üretim Miktarı (GWh)	Üretim Pazar Payı (%)
Çal HES	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Pamuk HES	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Seyrantepe HES	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Uzunçayır HES	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Alkumru HES	Hidrolik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	-	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 8: Limak'ın Yatırım Halindeki Elektrik Üretim Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

Santral	Yakıt Tipi	Planlanan Kurulu Güç (MW)	Öngörülen Toplam Kurulu Güç Pazar Payı (%)	Planlanan Faaliyete Geçme Yılı
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

(29) Limak'ın ayrıca Limak Enerji Ticareti A.Ş. unvanlı toptan satış şirketi bulunmaktadır.

G.3.2. Park

(30) Nihai olarak Ciner Grubu (Turgay CİNER) tarafından kontrol edilen Park, doğrudan ve dolaylı olarak kontrol ettiği iştirakleri vasıtasıyla cam, turizm, inşaat, hava ve gemi taşımacılığı, depoculuk, denizcilik, sigorta, madencilik, basın-yayın, görsel medya, bilgi teknolojileri ve enerji gibi pek çok farklı sektör ve pazarda faaliyet göstermektedir.

G.3.2.1. Park'ın elektrik üretim ve toptan satış faaliyetleri

(31) Park'ın elektrik üretim piyasasında aktif ve yatırım aşamasında olan faaliyetleri bulunmaktadır. Bunlardan aktif olanların yakıt tipleri, kurulu güçleri, üretim ve satış miktarı ile ciro bilgileri aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 9: Park'ın Aktif Haldeki Üretim Santralleri Bilgileri

Tesis Adı	Şirket (İşletici)	Yakıt (Kaynak)	Kurulu Gücü (MW)	2011 Yılı Gerçekleşen Üretim (kWh)	Ciro (2011, TL)
Çayırhan Termik Santrali ⁷	Park Termik Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Linyit	(.....)	(.....)	(.....)
Silopi Termik Santrali (1. Ünite)	Silopi Elektrik Üretim A.Ş.	Asfaltit	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	-	-	(.....)	(.....)	(.....)

(32) 52.911 MW ülke kurulu gücüne oranlandığında, Park'ın elektrik üretim piyasasındaki payı (.....)'e tekabül etmektedir. Park'ın yatırım/inşaat aşamasında olan elektrik üretim faaliyetleri ise aşağıda gösterilmiştir:

⁷ Yalnızca TETAŞ'a satış yapmaktadır. Santralin mülkiyeti teşebbüse ait olmayıp tesis işletme hakkının devri kapsamında imtiyaz sözleşmesi çerçevesinde işletilmektedir.

13-03/21-13

Tablo: 10: Park'ın yatırım halindeki elektrik üretim faaliyetlerine ilişkin bilgiler

Santral	Yakıt Tipi	Planlanan Kurulu Güç (MW)	Planlanan Faaliyete Geçme Yılı
Silopi Termik Santrali (2 ve 3. Üniteler)	Asfaltit	(.....)	(.....)
Kazan Doğal Gaz Kojenerasyon Santrali	Doğal Gaz	(.....)	(.....)
Edirne D.K.Ç.S	Doğal Gaz	(.....)	(.....)
Ceyhan D.K.Ç.S	Doğal Gaz	(.....)	(.....)
İlgın Termik Santrali	Linyit	(.....)	(.....)
Tarihler HES	Hidrolik	(.....)	(.....)
Asmaca HES	Hidrolik	(.....)	(.....)
Türkyılmaz HES	Hidrolik	(.....)	(.....)

- (33) Park'ın %99,90 hisse oranı ile kontrol ettiği ve elektrik toptan satış piyasasında faaliyet gösteren Park Toptan Elektrik Enerjisi Satış San. ve Tic. A.Ş. (Park Toptan) unvanlı iştiraki bulunmaktadır. Park Toptan'ın 2011 yılında satışını gerçekleştirdiği elektrik enerjisi miktarı (.....) kWh olarak ve cirosu (.....) TL olarak gerçekleşmiştir.
- (34) Park, aynı zamanda Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. (Gediz)'nin özelleştirilmesi işlemine ilişkin olarak ÖYK'ya sunulan teklif sahipleri arasındadır.

G.3.3. Elsan Tümaş Karaçay OGG

- (35) Elsan Tümaş Karaçay OGG; Elsan Elektrik Gereçleri San. ve Tic. A.Ş. (Elsan), Tümaş Mermer San. ve Tic. A.Ş. (Tümaş) ve Karaçay Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş. (Karaçay)'den oluşmaktadır. Her üç şirket de Bereket Grubu ekonomik bütünlüğü içinde yer almaktadır.
- (36) Elsan Tümaş Karaçay OGG'nin ihaleyi kazanması halinde, ortak girişimde Elsan %(.....) Tümaş %(.....) ve Karaçay %(.....) paya sahip olacak şekilde bir hissedarlık yapısı öngörülmektedir.

G.3.3.1. Elsan

- (37) 1980 yılında faaliyete başlayan Elsan, başta bobin teli olmak üzere çeşitli elektrik malzemeleri üretmektedir. Elsan'ın üretim kapasitesi mevcut durumda (.....) ton/yıl olup şirket üretiminin yaklaşık (.....)'ini ihraç etmektedir. Elsan'ın hissedarları; Ceyhan SALDANLI (%(.....)), Ali YAĞLI (%(.....)), Mehmet Akif GÜL (%(.....)) ve Tümaş Mermer San. Tic. A.Ş. (%(.....))'den oluşmaktadır.

G.3.3.2. Tümaş

- (38) Tümaş, 1986 yılında kurulmuş olup, mermer ve mermer ürünleri üretimi ve ihracatı ile iştigal etmektedir. TÜMAŞ'ın hissedarları; Ceyhan SALDANLI (%(.....)), Elsan Elektrik Gereçleri San.Tic.A.Ş. (%(.....)) ve Fehmi SALDANLI (%(.....))'dan oluşmaktadır.

G.3.3.3. Karaçay

- (39) 2003 yılında elektrik üretim ve ticareti yapmak amacıyla kurulan Karaçay'ın mevcut durumda faaliyeti, dolayısıyla cirosu bulunmamaktadır. Karaçay'ın hissedarları; Ceyhan SALDANLI (%(.....)), Ali YAĞLI (%(.....)), Hatice SALDANLI (%(.....)), Nesrin YAĞLI (%(.....)) ve Ali İhsan KESKİN (%(.....))'den oluşmaktadır.

G.3.3.4. Elsan Tümaş Karaçay OGG'nin Elektrik Dağıtım Faaliyetleri

- (40) AYDEM Elektrik Dağıtım Şirketi (Aydem), Aydın-Denizli-Muğla illerinden oluşan bölgede elektrik dağıtım ve perakende satış hizmeti gerçekleştirmekte olup, hissedar ve payları; Elsan %(.....), Tümaş %(.....), Ceyhan SALDANLI (.....), Ali YAĞLI %(.....), Mehmet Akif GÜL (.....) ve Küre İletişim Grubu San. ve Tic. A.Ş. %(.....) şeklindedir.

13-03/21-13

- (41) Aydem, 2011 yılında (.....) kWh elektrik enerjisi satışı gerçekleştirmiş; satılan bu enerjinin Türkiye payı ise (.....) olmuştur. Elsan Tümaş Karaçay aynı zamanda Gediz'in özelleştirilmesi işlemine ilişkin olarak ÖYK'ya sunulan teklif sahipleri arasındadır.

G.3.3.5. Elsan Tümaş Karaçay OGG'nin Elektrik Üretim Faaliyetleri

- (42) Bereket Grubu'nun elektrik üretim pazarında aktif ve yatırım aşamasında olan faaliyetleri bulunmaktadır. Bereket Enerji Üretim A.Ş. (Bereket Enerji)'nin hisselerinin yaklaşık %(.....) Elsan, diğer %(.....) Tümaş sahip bulunmaktadır.
- (43) Bereket Grubu'na ait aktif ve yatırım aşamasında olan elektrik üretim santralleri aşağıdaki gibi olup, Grubun 2011 yılı kurulu güç ve elektrik üretim miktarlarının Türkiye payları %(.....) arasındadır.

Tablo 11: Bereket Grubu'na Ait Elektrik Üretim Santrallerine İlişkin Bilgiler

Tesis Adı	Yakıt (Kaynak)	Kurulu Gücü (MW)	2011 Yılı Gerçekleşen Üretim (kWh)	Durum
Bereket HES I	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Bereket HES II	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Dalaman HES I	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Dalaman HES II	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Dalaman HES III	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Dalaman HES IV	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Dalaman HES V	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Gökyar HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Feslek HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Mentaş HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Bereket JES	Jeotermal	(.....)	(.....)	İşletmede
Koyulhisar HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Çırakdamı HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)	İşletmede
Kumkısık	Biogaz (Çöpgazı)	(.....)	(.....)	İşletmede
TOPLAM	-	(.....)	(.....)	-
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Yapım Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Proje Aşamasında
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	Proje Aşamasında
TOPLAM	-	(.....)	(.....)	-

G.4. İlgili Pazarlar

- (44) Elektrik dağıtım özelleştirmelerine ilişkin daha önce verilmiş Rekabet Kurulu kararları dikkate alınarak, dosya kapsamında elektriğin ticaretinde dağıtım firmalarının konumu "ikili anlaşmalar", "dağıtım faaliyetleri" ve "perakende faaliyetleri" olmak üzere üç ana başlık altında değerlendirilmiştir.

G.4.1. İkili Anlaşmalara İlişkin Pazar Tanımı

- (45) İkili anlaşmaların yapıldığı piyasada kamu teşebbüsü olan Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ)'nin, mevcut en büyük toptan satıcı olarak faaliyetlerini devam ettirdiği görülmektedir. Bununla birlikte, serbestleşme ve özelleştirme sürecinin sonunda geçiş dönemi sözleşmelerinin de sona ermesiyle TETAŞ'ın payının azalacağı ve özel sektör toptan satış şirketlerinin daha aktif hale geleceği öngörülmektedir. İkili anlaşmaların arz tarafında üretim şirketleri ya da üretim şirketleriyle yaptığı anlaşmalar

13-03/21-13

kapsamında kendi portföyüne sahip olan yeniden satıcı konumundaki toptan satış şirketlerinin yer aldığı, bu piyasanın (ve anlaşmaların) alıcı tarafını ise dağıtım firmaları, perakende satış firmaları ve serbest tüketicilerin oluşturduğu görülmektedir.

- (46) Elektrik sektörünün serbestleşmesi sürecinde ana hedef olan sağlıklı ve rekabetçi yapıda işleyen ikili anlaşmalar piyasasının oluşması açısından, devir işlemlerinde sadece günümüz pazar yapısı değil, geleceğe yönelik gelişmelerin de dikkate alınarak bir değerlendirme yapılması uygun olacaktır. Bu yönüyle bakıldığında, özelleştirmeye tabi dağıtım şirketlerinin, geçiş dönemi boyunca devam edecek olan “geçiş dönemi sözleşmeleri” ile birlikte devredildiği ve söz konusu geçiş dönemi boyunca uygulanacak tarifelerin, daha özelleştirmeler öncesinden düzenlenmiş olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, geçiş dönemi sonrası serbest piyasa yapısı içerisinde, dağıtım firmaları en önemli alıcı konumunda bulunacaktır. Bu noktada, ikili anlaşmalara dayalı piyasa yapısı içinde dağıtım firmalarına yapılan satışların ayrı bir pazar olarak tanımlanarak, yoğunlaşma değerlendirmelerinde bu pazar tanımının kullanılıp kullanılmayacağı konusunda göz önüne alınması gereken ilk husus, dağıtım şirketlerinin elektrik ticaretinde mevcut durumdaki rolü ile 2013 yılından itibaren gerçekleştirilecek olan hukuki ayırıştırma sonundaki rolünün ortaya konulmasıdır.
- (47) Esas itibarıyla Rekabet Kurulu TEDAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin oluşturduğu 21.07.2005 tarihli Kurul Görüşü'nde; *“Geçiş döneminin sonuna kadar dağıtım faaliyetlerinin ve diğer elektrik piyasası faaliyetlerinin hukuki olarak ayırıştırılmasının Rekabet Kurulu'nun nihai izin koşulu olduğu”* hükmüne yer vermiştir. Dolayısıyla, dağıtım faaliyetlerinin diğer piyasa faaliyetlerinden hukuki olarak ayırıştırılması koşul olarak ortaya konulmuştur. Devam eden süreçte ise 2008 yılında yapılan Kanun değişikliği ile birlikte, Rekabet Kurulunun görüşünde dile getirdiği ayırıştırma koşulu 4628 sayılı Kanun'un “Lisans Genel Esasları ve Türleri” başlıklı 3. maddesine; *“Dağıtım şirketleri, tanımlanan bu faaliyetler dışında piyasada başka bir faaliyette bulunamaz. (Ek cümle: 9/7/2008-5784/3. md.) Dağıtım şirketleri, üretim ve perakende satış faaliyetlerini, 1/1/2013 tarihinden itibaren ancak ayrı tüzel kişilikler altında yürütürler.”* şeklinde eklenmiştir.
- (48) Anılan hükme dayanarak 12.09.2012 tarih ve 4019 sayılı EPDK kararı ile dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin dağıtım şirketleri tarafından 01.01.2013 tarihinden itibaren ayrı tüzel kişilikler altında yürütülmesine ilişkin “Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerinin Hukuki Ayırıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar” kabul edilmiş ve 27.09.2012 tarih ve 28424 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- (49) Bu çerçevede, sektörün gelişiminde dağıtım şirketlerinin mevcut durumdaki gibi büyük alıcılar olmayacağı, alıcıların 2013 itibarıyla bu dağıtım şirketleri ile aynı kontrol yapısı içerisinde olan ancak hukuki olarak ayırıştırılmış perakende şirketleri olacağı, perakende şirketleri bakımından serbest piyasa ortamında bölgeler arası ticaret kısıtlaması olmayacağından hareketle bölgesel tanımlar yapılamayacağı ve rekabetçi yapı içerisinde gelişen süreçte, bugün yapılacak olan “sadece dağıtım firmalarına yapılan toptan satışlara” ilişkin bir tanımlamanın anlamını yitireceği öngörülebilir. Bununla birlikte, serbestleşmeye ve perakende seviyesinde rekabetin oluşturulmasına yönelik başka ülke tecrübeleri de göstermektedir ki, teorik olarak ve mevzuat açısından, bölgeler arası alım satım ve serbest tüketicilere ilişkin limitlerin azaltılması ya da kaldırılmasıyla rekabetçi alt yapı oluşturulsa da, fiili olarak rekabetçi yapıya ulaşmanın önündeki önemli engellerden biri, yerleşik dağıtım firmalarının geleneksel olarak münhasıran satış yaptıkları kapatılmış tüketicilerin, tedarikçisini seçme şansına sahip olduktan sonra dahi yerleşik dağıtım firmasından ya da bu firmayla aynı ekonomik bütünlük içerisindeki perakende satış firmasından alım yapmaya devam etmeleri, dolayısıyla, söz konusu dağıtım bölgesine diğer tedarikçi firmaların girmemeleri ya da girememeleridir. Bu durumun sebeplerinden biri, tüketicilerin serbestleşmiş ve rekabetçi

13-03/21-13

bir elektrik piyasası kültürüne geçişte zorlanması olarak gösterilirken; diğeri de, yerleşik dağıtım firmasının serbestleşme öncesi dönemden gelen avantajlarıdır.

- (50) Bu nedenle, 2013 yılından itibaren hukuki ayrıştırma kapsamında perakende faaliyetlerini ayrı tüzel kişilik altında sürdürecektir olsalar da, mevcut özelleştirmeler kapsamında alıcıların, sadece teknik olarak dağıtım faaliyetlerini değil, geçiş döneminde münhasıran satış yapacakları müşterileri de devraldıkları ve bu bakımdan söz konusu dağıtım şirketlerinin, toptan satış pazarının alım tarafındaki en önemli oyuncular oldukları ifade edilebilir.
- (51) Bu noktada, toptan satış pazarına ilişkin olarak ortaya çıkan yeni soru, dağıtım firmalarına yapılan satışlarla, nihai tüketici konumunda olan serbest tüketicilere yapılan satışların birbirinden ayrı tanımlanması gerekliliğine ilişkindir. Esas itibarıyla, her iki grupta da yapılan ikili anlaşmalar toptan satış pazarı içine alınabilirse de, talep yapıları itibarıyla dağıtım şirketlerinin ayrı olarak ele alınması daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Bu yönde yapılacak bir değerlendirmede, sektörün mevcut yapısı, sağlıklı bir gösterge olmaktan uzaktır. Mevcut yapıda, farklı tüzel kişilikler olmakla birlikte dağıtım şirketlerinin geçiş dönemi boyunca sürecek olan Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ve TETAŞ ile yapılmış enerji alım anlaşmaları bulunduğu ve nihai tüketiciye yapacakları satışların da düzenlenmiş olduğu görülmektedir. Serbest tüketiciler açısından bakıldığında; geçmişte üreticilerle ikili anlaşmaları bulunan serbest tüketicilerin 2006 yılında dengeleme piyasasının işlemeye başlaması ve piyasanın henüz oturmamış olması (gerekli likidite, sağlıklı fiyat oluşumu, belli dönemlerde önemli ölçüde dengesizlikler) kaynaklı olarak alımlarını dağıtım firmalarından yapmak durumunda kalabildikleri, dolayısıyla toptan satış pazarı kapsamında alıcı tarafında büyük nihai tüketicilerin bulunduğu pazarın bir hayli daraldığı anlaşılmaktadır.
- (52) Mevcut durum böyle olmakla birlikte, sektörün iyi işleyen rekabetçi bir yapıya kavuşması halinde de dağıtım firmalarının (ya da bu firmalarla aynı ekonomik bütünlük içinde yer alacak olan perakende satış firmalarının) büyük nihai tüketicilerden ayrılması gerekebilir. Şöyle ki dağıtım firmaları mevcut durumda münhasıran sahip oldukları tüketici portföyüyle, toptan satış pazarında alıcı olan diğer büyük tüketicilerden tamamen farklı bir talep yapısına sahiptir.
- (53) Bu bakımdan, her ne kadar geçiş dönemi sonrasında mevcut sözleşmeler ortadan kalkacak ve dağıtım şirketleri 2013 yılından itibaren hukuki ayrıştırmayı gerçekleştirecek olsa da, ileride oluşacak sağlıklı bir elektrik piyasası için, mevcut durumda yapılacak dağıtım özelleştirmeleri açısından, dağıtım şirketlerine yapılan satışların ayrı bir pazar olarak tanımlanmasının yerinde olacağı kanaatine varılmıştır. İkili anlaşmalar seviyesi dikkate alınarak tanımlanan bu pazara ilişkin ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, bu yönde yapılacak en dar pazar tanımının dahi sonucu değiştirmiyor olması nedeniyle, toptan satışlara ilişkin olarak dosya kapsamında nihai bir pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

G.4.2. Dağıtım Faaliyetlerine İlişkin Pazar Tanımı

- (54) Özelleştirme işlemine konu dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermekte olan dağıtım şirketleri, elektriğin dağıtımını, perakende satışı ve buna ilişkin satış hizmeti faaliyetleri ile iştigal etmektedir. Bu faaliyetler kısaca aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:
- Dağıtım: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden nakli,
 - Perakende satış: Elektriğin tüketicilere satışı,
 - Perakende satış hizmeti: Perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetler.

13-03/21-13

- (55) Söz konusu faaliyetlerden dağıtım faaliyeti, alçak gerilimli elektrik taşıyan kablolardan oluşan yeni bir dağıtım şebekesinin kurulmasına ilişkin zorluklar ve yüksek yatırım maliyetleri sebebiyle doğal tekel niteliği taşımakta olup; her bir bölgedeki dağıtım şirketi tarafından münhasıran yerine getirilmektedir. Bu bakımdan elektrik pazarının, dağıtım seviyesini oluşturan “elektrik dağıtım hizmeti pazarı”nın diğer seviyelerinden farklı bir ürün pazarı olarak tanımlanması gerekmektedir.
- (56) Strateji Belgesi ile dağıtım özelleştirmeleri sürecinde coğrafi yapı, işletme koşulları, enerji bilançoları, teknik/mali özellikler ve mevcut hukuki yapı (geçmiş dönemde imzalanmış ve geçerliliği devam eden “mevcut sözleşmeler”) dikkate alınarak 21 adet elektrik dağıtım bölgesi oluşturulması öngörülmüş olduğundan, elektrik dağıtım hizmetleri açısından her bir dağıtım bölgesi ayrı birer ilgili coğrafi pazar olarak kabul edilmiştir. Bildirime konu işlem kapsamında belirlenen dağıtım bölgesi “İstanbul ilinin Avrupa Yakası”nı içermektedir.

G.4.3. Perakende Faaliyetlerine İlişkin Pazar Tanımı

- (57) Elektriğin perakende satışı, nihai tüketicilere satışları kapsamaktadır. Perakende satışlara ilişkin piyasa esas itibarıyla, sadece dağıtım şirketleri ve henüz piyasada bulunmayan perakende şirketlerinin satış yapabildikleri serbest olmayan tüketiciler ile tedarikçisini seçebilme şansına sahip olan serbest tüketicilerden oluşmaktadır. Mevzuattan kaynaklanan bu durum dikkate alınarak piyasanın, serbest tüketicilere ve serbest olmayan tüketicilere satışlar olarak ayrılması doğru olmayacaktır. Şöyle ki; serbest tüketici limiti EPDK tarafından belirlenmekte olup, limitin zaman içinde düşürülmesi hedeflenmektedir. Dolayısıyla, serbest tüketici limitinin sifıra indiği andan itibaren tüm tüketiciler, mevzuat açısından serbest tüketici olarak kabul edilecektir. Bu nedenle, ilgili pazar tanımı açısından ileriye dönük bir değerlendirmede, mevzuat açısından serbest olan ve olmayan tüketiciler arasındaki ayırmadan ziyade, tüketicilerin, büyüklük, iletim hattına doğrudan bağlı olmak ve benzeri özellikleri bakımından yapılabilecek ayrımlar önem kazanmaktadır. Pazarın rekabete açılmışlık seviyesi ve daha da önemlisi, işleyen bir rekabetçi piyasa yapısının gerçekleşme seviyesine göre, küçük ölçekli endüstriyel tüketiciler ile hanehalkının da ayrı pazar olarak kabul edilmesi mümkün görülmeyle birlikte, mevcut yapıda böyle bir ayrıma gidilmesine gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır. Bu çerçevede, ilgili ürün pazarı “hanehalkları ile küçük ölçekli endüstriyel/ticari tüketicilere yapılan perakende satışlar” şeklinde belirlenmiştir.
- (58) Perakende elektrik satışı ve hizmeti açısından bakıldığında, Strateji Belgesi ile getirilen kural gereği, her bir dağıtım bölgesindeki serbest olmayan tüketicilere perakende elektrik satışının, münhasıran bölgedeki dağıtım şirketi tarafından yapılması öngörülmektedir. Bu anlamda, özelleştirilmesi düşünülen bölgelerdeki serbest olmayan tüketicilerin alternatif temin kaynağı bulunmamaktadır. Serbest olmayan tüketicilerin, Türkiye toplam tüketiminin oldukça büyük bir bölümünü oluşturduğu ve bu tüketicilerin, tarife kapsamında, sadece kendi bölgelerindeki dağıtım şirketlerinden alım yapabildikleri dikkate alındığında, bir dağıtım bölgesindeki perakende satış ve hizmetin, başka bir bölgedeki perakende satış ve hizmetten kesin olarak ayrıldığı görülmektedir. Serbestleşmeyle birlikte perakende pazarı tamamen rekabete açılacak olsa da, bu rekabetçi dönemin özellikle başlangıç döneminde, dağıtım faaliyetlerinden kaynaklanan bölgeselliğin varlığını koruyacağı kanısı bulunmaktadır.
- (59) Bunun yanında, serbestleşme sürecinde katedilen mesafe de dikkate alınarak dinamik bir yaklaşım ile serbestleşme sürecinin tüm tüketicilerin tedarikçisini seçme hakkına sahip olduğu ve perakende satışlarda bölgesel tekellerin yerini rekabetçi bir yapıya bıraktığı elektrik piyasası oluşturma hedefi de dikkate alınmalıdır. Bu değerlendirmeler ışığında, büyük endüstriyel tüketiciler bakımından ilgili coğrafi pazarın Türkiye olduğu; küçük ölçekli tüketiciler bakımından ise mevcut mevzuat çerçevesinde bölgesel coğrafi

13-03/21-13

pazarların halen söz konusu olduğu, öte yandan serbestleşme süreci dikkate alındığında serbest tüketici limitinin sifıra indirilmesiyle bu faaliyetlere ilişkin coğrafi pazarın bölgesellikten çıkıp Türkiye ölçeğine genişletilebileceği öngörülmektedir.

G.5. Değerlendirme

- (60) Elektrik dağıtım özelleştirmelerine ilişkin 16.12.2010 tarih ve 10-78/1645-609 sayılı Rekabet Kurulu kararında yer alan, dağıtım şirketleri tarafından yapılan satışlar bakımından %30'luk kılavuz niteliğindeki pazar payı değerinin altında bulunan devralmalar açısından bir hâkim durum riskinin oluşmadığına yönelik değerlendirme de dikkate alınarak, bildirim konusu işlem, her bir teklif veren taraf açısından incelenmiştir.

G.5.1. Eşikler Bakımından Değerlendirme

- (61) İlgili ürün pazarı olarak belirlenen dağıtım faaliyetlerinin bölgesel olarak doğal tekel niteliği taşıması nedeniyle Boğaziçi'nin anılan pazarda %100 pazar payına sahip olduğu dikkate alındığında, tek başına bu durum sebebiyle dahi, bildirim konu devir işleminin, 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında alıcı taraf her kim olursa olsun Rekabet Kurulu iznine tabi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca, Boğaziçi'nin 2011 yılı cirosunun (.....)TL olduğu dikkate alındığında, dosya konusu özelleştirme işleminin 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu anlaşılmıştır.

G.5.2. Cengiz Kolin Limak OGG Bakımından Yapılan Değerlendirme

- (62) Cengiz Kolin Limak OGG, elektrik dağıtım özelleştirmelerinde daha önceki dönemde Uludağ ve Çamlıbel'i devralmıştır. Rekabet Kurulunun Uludağ ve Çamlıbel'in özelleştirmelerine ilişkin 26.08.2010 tarih ve 10-56/1070-399 sayılı kararı ile aynı tarih ve 10-56/1069-398 sayılı kararında yapılan 4. madde değerlendirmesinde; Cengiz, Kolin ve Limak Grupları'nın ilgili dağıtım şirketlerini devralması sonucunda işbirliği doğurucu bir ortak girişimin ortaya çıkacağı ifade edilmiş ve işlem sonucunda toplam pazar payının %15'lik eşiğin altında olması durumunda işlemin 5 yıllık bir muafiyet alabileceği; gerekçeli kararın taraflara tebliği tarihinden itibaren 12 ay içinde ortaklıktan Cengiz Holding A.Ş.'nin ayrılması ya da anılan ortakların elektrik dağıtım faaliyetlerini birleştirmesi durumunda ise işlemin Kanun'un 4. maddesi kapsamında çıkıp 7. maddesi kapsamında değerlendirileceği ifade edilmiştir.
- (63) Ayedaş, Akdeniz ve Toroslar'ın özelleştirmesine ilişkin olarak Rekabet Kurulunun 03.03.2011 tarih ve 11-12/240-77 sayılı kararında ise Cengiz Kolin Limak Grubu'nun Ayedaş ve/veya Toroslar'ı devralmasına ilişkin işlemin Kanun'un 4. madde kapsamında yer aldığı ve 5. madde kapsamında muafiyet alamayacağı ve dolayısıyla işleme izin verilemeyeceği; ortaklığın, tarafların elektrik dağıtım faaliyetlerini birleştirmesi şeklinde yapılanması halinde işlemin Kanun'un 4. madde kapsamında çıkıp 7. maddesi kapsamında yer alacağı ve bu durumda işleme izin verilebileceği ifade edilmiştir. Dosya konusu devralma işlemi açısından ise yukarıda "Teklif Sahipleri" bölümünde yer verildiği üzere, verilen taahhüt çerçevesinde Cengiz Kolin Limak OGG'nin yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişim olduğu anlaşılmıştır.
- (64) Elektrik piyasalarının serbestleşme süreci dinamik bir yapıda olup, ilgili pazar bölümünde de belirtildiği üzere süreçle birlikte dağıtım firmalarının rolü bakımından bir takım değişikliklerin gündeme geldiği görülmektedir. Dağıtım firmalarının perakende faaliyetlerine ilişkin hukuki ayrıştırma sürecinin başladığı ve serbest tüketici limitinin sürekli düşmesiyle birlikte dağıtım firmalarının daha fazla rekabetçi baskıyla karşı karşıya kalacağını söylemek mümkündür. Bu geçiş döneminde gerçekleşen özelleştirme sürecinde, dağıtım firmalarının hakim durumuna ilişkin yapılan değerlendirme bakımından geçmiş kurul kararlarında olduğu gibi dağıtım firmaları tarafından yapılan satışlar baz alınmaktadır.

13-03/21-13

- (65) Cengiz Kolin Limak tarafından gerçekleştirilecek devralma işleminin hâkim durum yaratıp yaratmayacağı değerlendirilmesi açısından Akdeniz'de ÖYK'ya sunulan en yüksek teklif sahibi olduğu da dikkate alındığında Cengiz Kolin Limak OGG'nin, halihazırda kontrol ettiği Uludağ ve Çamlıbel'in ardından, Boğaziçi'ni devralması halinde ortak girişim grubunun pazar payının yaklaşık %(.....)'ye ulaşacağı görülmektedir. Diğer yandan, Cengiz'in Alsim Alarko San. Ticaret A.Ş. ile ortak kontrol ettiği Meram'ın da bu toplama dâhil edilmesi ile Boğaziçi'nin Cengiz Kolin Limak OGG tarafından devralınması halinde bu teşebbüsün elektrik dağıtım pazarında toplam pazar payının (.....)'ye ulaşacağı görülmektedir.
- (66) Bu devralma işlemi ile Cengiz Kolin Limak OGG ya da bu ortak girişimin taraflarından herhangi biri bakımından işlem sonucunda ulaşılabilecek toplam pazar payının kılavuz pazar payının altında olduğu görülmektedir. Bu değerlendirmeler ışığında Cengiz Kolin Limak OGG tarafından ulaşılabilecek bu pazar payının bir hakim durumun oluşmasına neden olmayacağı değerlendirilmektedir.
- (67) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 13. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde Cengiz Kolin Limak OGG'ye ilişkin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmede; rekabetçi davranışların koordinasyonu ve rekabet yasağı açılarından ilgili ortak girişim grubu üyeleri ile dağıtım faaliyetini gerçekleştiren ortak girişim arasındaki ilişkiler, mevcut durum ve elektrik piyasasında yaşanan serbestleşme açısından da incelenmelidir. Bu bakımdan, 2013 yılından itibaren hukuki olarak ayrıştırılmış dağıtım ve perakende satış şirketlerinin fonksiyonel anlamda (yönetim yapısı, insan kaynakları, fiziksel ve bilgi işlem alt yapısı, ayrıştırılmış hesaplar) bağımsızlıklarına hâlel gelmeyecek şekilde faaliyet göstermesi rekabet hukuku açısından önem arz etmektedir. Zira, 4628 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemeler ile hukuki ayrıştırma konusunda dağıtım şirketlerinin bağımsızlığı vurgulanmaktadır. Ayrıca, taraflar elektrik dağıtım ve dağıtımdan ayrılan perakende faaliyetleri bakımından tam işlevsel bir yapıda ortak girişim grubu olarak faaliyet göstereceklerini taahhüt etmişlerdir. Bu noktada Cengiz Grubu'nun Meram'da ortaklığı bulunmakla birlikte, Meram'ın payının %(.....)'in altında olması ve tarafların bundan böyle ilgili ortak girişim grubu çatısı altında faaliyet gösterecek olmaları dikkate alındığında, Meram'daki ortaklık yapısının da bu aşamada Kanun'un 4. maddesi kapsamına herhangi bir sorun teşkil etmeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (68) Ortak girişimler ile kurucu teşebbüslerin aynı pazarda ya da bu pazarın alt, üst, komşu pazarlarda faaliyet göstermesi rekabete aykırı işbirliği riskini beraberinde getirebilmektedir. Bununla birlikte söz konusu riskin ortaya çıkması, tarafların üretim paylarının büyüklüğüyle birlikte değerlendirilmelidir. Nitekim Meram'ın, Alarko ve Cengiz ortaklığı tarafından devralınmasına ilişkin Kurul kararında, üretim faaliyetlerine sahip iki teşebbüsün ortak olarak bir dağıtım şirketini devralmasına yönelik değerlendirmede, ortak girişimin tarafları üretimde sahip oldukları payın düşük olması nedeniyle rekabetçi davranışların koordinasyonu riskinin ortaya çıkmadığı, dolayısıyla bu ortaklığın Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu dosya özelinde, ortak girişim grubu ve üyelerinin mevcut ve yatırım aşamasındaki tüm üst pazar (elektrik üretimi) faaliyetleri dikkate alındığında dahi oldukça düşük pazar payına sahip olmalarından dolayı bu aşamada Cengiz Kolin Limak OGG yapısının, Cengiz'in Meram'daki ortaklığı ile birlikte değerlendirildiğinde, Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmediği kanaatine varılmıştır.

G.5.3. Park Bakımından Yapılan Değerlendirme

- (69) Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Park'ın elektrik dağıtım faaliyetinin bulunmadığı, bununla birlikte Park'ın Gediz özelleştirmesi işlemine ilişkin olarak ÖYK'ya sunulan teklif sahipleri arasında olduğu dikkate alındığında, Gediz ile birlikte toplamda %(.....) pazar

13-03/21-13

payına ulaşabileceği görülmektedir. Ancak ulaşılacak bu toplam pazar payı, kılavuz pazar payı eşiğinin altındadır.

- (70) Ayrıca Park'ın elektrik üretim pazarında ise aktif santralleri açısından %(...) gibi düşük bir paya sahip olması da dikkate alındığında, bu teklif sahibine yapılacak muhtemel bir devir işlemi ile yatay yoğunlaşma ve/veya dikey bütünleşme açısından herhangi bir rekabet riskinin oluşmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

G.5.4. Elsan Tümaş Karaçay OGG Bakımından Yapılan Değerlendirme

- (71) Yapılan incelemede Elsan Tümaş Karaçay OGG'yi kontrol eden Bereket Grubu'nun elektrik dağıtım pazarında Aydem ile faaliyette bulunduğu ve Boğaziçi'ni devralması halinde toplam pazar payının (...)’e ulaşacağı görülmektedir. Elsan Tümaş Karaçay OGG'nin, Gediz özelleştirmesi işlemine ilişkin olarak ÖYK'ya sunulan teklif sahipleri arasında olduğu dikkate alındığında, Gediz ile birlikte toplamda %(...) pazar payına ulaşabileceği görülmektedir. Ancak ulaşılacak bu toplam pazar payı, kılavuz pazar payı eşiğinin altındadır.
- (72) Dikey bütünleşme açısından da Elsan Tümaş Karaçay OGG'yi kontrol eden Bereket Grubu'nun üretim faaliyetindeki düşük pazar payı dikkate alındığında bu teşebbüse yapılacak devir işlemi sonucu rekabetin bozulması riskinin söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (73) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1- Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin % 100 oranında hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi kapsamında, bahse konu hisselerin

- Cengiz-Kolin-Limak Ortak Girişim Grubu veya
- Park Holding A.Ş. veya
- Elsan-Tümaş-Karaçay Ortak Girişim Grubu

tarafından devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna;

2- Adı geçen teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda, aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.